

Підсумки діяльності страхових компаній за 2012 рік

Ринок страхових послуг залишається найбільш капіталізованим серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 31.12.2012 становила 414, у тому числі СК "life"¹ – 62 компанії, СК "non-life" – 352 компанії, (станом на 31.12.2011 – 442 компанії, у тому числі СК "life" – 64 компанії, СК "non-life" – 378 компаній).

У 2012 році на ринку страхування не відбувалося значних змін у обсягах наданих страхових послуг: страхових платежів та страхових виплат - вони залишилися майже на рівні кінця 2011 року. Водночас активи сектора та страхові резерви зросли на 16,8% та 12,5% відповідно.

За 2012 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,65%, що на 0,5 в.п. менше в порівнянні з 2011 роком; водночас, частка чистих страхових премій у відношенні до ВВП за 2012 рік становила 1,55%, що на 0,19 в.п. більше в порівнянні з відповідним показником 2011 року.

У 2012 році мало місце подальше зростання частки чистих страхових премій (+12,8%) у валових надходженнях страхових платежів, у тому числі за рахунок зменшення останніх (-5,2%). Основним фактором зростання чистих страхових премій у порівнянні з 2011 роком стало зменшення обсягу внутрішнього перестраховування на 3 492,6 млн. грн. (-73,9%). При цьому операції з вихідного перестраховування з перестраховиками-нерезидентами у 2012 році в порівнянні з 2011 роком зросли на 109,3 млн. грн. (9,2%).

У порівнянні з 2011 роком на 5,9% збільшилися валові страхові виплати/відшкодування, обсяг чистих страхових виплат збільшився на 5,8%.

У 2012 році мала місце тенденція щодо збільшення рівня валових виплат і зменшення рівня чистих страхових виплат: з 21,4% до 23,9% та з 26,2% до 24,5% відповідно. Ця тенденція збереглася за рахунок значного зниження у 2011 році та невеликих темпів приросту у 2012 році страхових виплат при майже незмінному обсязі надходжень страхових платежів.

Водночас, структура надходжень валових страхових премій дещо змінилася: у 2012 році порівняно з 2011 роком на 1 185,3 тис. грн. (-5,2%) зменшилися надходження страхових платежів: на 593,5 млн. грн. (-20,8%) – зі страхування фінансових ризиків; на 499,7 млн. грн. (-20,5%) - зі страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ, зросли на 463,1 млн. грн. (+34,4%) страхові премії зі страхування життя, на 156,7 млн. грн. (+13,4%) – з медичного страхування.

Станом на кінець 2012 року показник загального обсягу сплачених статутних капіталів незначною мірою відхилився від аналогічного показника станом на кінець 2011 року. Водночас, на 70% зросли активи, визначені законодавством для представлення коштів страхових резервів при одночасному збільшенні страхових резервів на 13,5%. Збільшення обсягів активів визначених законодавством категорій (ст. 31 Закону „Про страхування”)

¹ Скорочення: СК "Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування життя, СК "non-Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування видів, інших, ніж страхування життя.

відбулося за рахунок того, що страховики збільшили обсяги операцій з цінними паперами (акціями, облігаціями та державними цінними паперами). При цьому для представлення коштів страхових резервів у 2012 році, як і раніше, страховики тяжіли до використання банківських депозитів, коштів на розрахункових рахунках та державних цінних паперів. Таким чином, у цілому, страхові компанії протягом 2012 року не зменшили рівня своєї фінансової стійкості.

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в таблиці 1.

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка

	2010	2011	2012	Темпи приросту	
				2011/ 2010	2012/ 2011
				%	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітного періоду, тис. одиниць					
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:	26 340,5	30 224,5	35 204,8	14,7	16,5
- зі страхувальниками-фізичними особами	23 135,8	26 418,7	29 782,3	14,2	12,7
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	592 771,5	587 768,0	142 952,0	-0,8	-75,7
Страхова діяльність, млн. грн.					
Валові страхові премії, у тому числі:	23 081,7	22 693,5	21 508,2	-1,7	-5,2
зі страхування життя	906,5	1 346,4	1 809,5	48,5	34,4
Валові страхові виплати, у тому числі:	6 104,6	4 864,0	5 151,0	-20,3	5,9
зі страхування життя	52,6	70,6	82,1	34,2	16,3
Рівень валових виплат, %	26,4%	21,4%	23,9%	-	-
<i>Чисті страхові премії</i>	13 327,7	17 970,0	20 277,5	34,8	12,8
<i>Чисті страхові виплати</i>	5 885,7	4 699,2	4 970,0	-20,2	5,8
Рівень чистих виплат, %	44,2%	26,2%	24,5%	-	-
Перестраховання, млн. грн.					
Сплачено на перестраховання, у тому числі:	10 745,2	5 906,2	2 552,8	-45,0	-56,8
- перестраховикам-резидентам	9 753,9	4 723,5	1 230,8	-51,6	-73,9
- перестраховикам-нерезидентам	991,3	1 182,7	1 292,0	19,3	9,2
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	508,6	731,6	537,8	43,8	-26,5
- перестраховиками-резидентами	219,0	164,8	181,1	-24,7	9,9
- перестраховиками-нерезидентами	289,6	566,8	356,7	95,7	-37,1
Отримані страхові премії від перестраховальників-нерезидентів	192,3	429,1	279,8	123,1	-34,8
Виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам	1 837,1	578,0	107,0	-68,5	-81,5
Страхові резерви, млн. грн.					
Обсяг сформованих страхових резервів	11 371,8	11 179,3	12 577,6	-1,7	12,5
- резерви зі страхування життя	2 185,2	2 663,8	3 222,6	21,9	21,0
- технічні резерви	9 186,6	8 515,5	9 355,0	-7,3	9,9
Активи страховиків та статутний капітал, млн. грн.					
Загальні активи страховиків (згідно з формою 1 (П(С)БО 2))	45 234,6	48 122,7	56 224,7	6,4	16,8
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів	27 695,0	28 642,4	48 831,5	3,4	70,5
Обсяг сплачених статутних капіталів	14 429,2	14 091,8	14 579,0	-2,3	3,5

Кількість страхових компаній

Кількість страхових компаній (СК) станом на 31.12.2012 становила 414, з яких 62 СК зі страхування життя (СК "Life") та 352 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). За 2012 рік кількість страхових компаній зменшилася на 28 СК.

Таблиця 2

Кількість страхових компаній у 2011 – 2012 рр.

Кількість страхових компаній	на кінець року	
	2011	2012
Загальна кількість	442	414
в т.ч. СК "non-Life"	378	352
в т.ч. СК "Life"	64	62

Страхові премії

Валові страхові премії, отримані страховиками при страхуванні та перестраховуванні ризиків від страхувальників та перестраховувальників за 2012 рік, становили **21 508,2 млн. грн.**, з яких:

8 900,3 млн. грн. (41,4%), що надійшли від фізичних осіб;

12 607,9 млн. грн. (58,6%), що надійшли від юридичних осіб.

За 2011 рік загальна (валова) сума страхових премій, отриманих страховиками, становила 22 693,5 млн. грн., з яких:

7 478,7 млн. грн. (33,0%), що надійшли від фізичних осіб;

11 102,8 млн. грн. (48,9%), що надійшли від юридичних осіб.

За 12 місяців 2012 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя становила **19 698,7 млн. грн.** (або 91,6% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – **1 809,5 млн. грн.** (або 8,4% від загальної суми страхових премій).

Чисті страхові премії за 2012 рік становили **20 277,5 млн. грн.**, що становить 94,3% від валових страхових премій. Чисті страхові премії за 2011 рік становили 17 970,0 млн. грн.

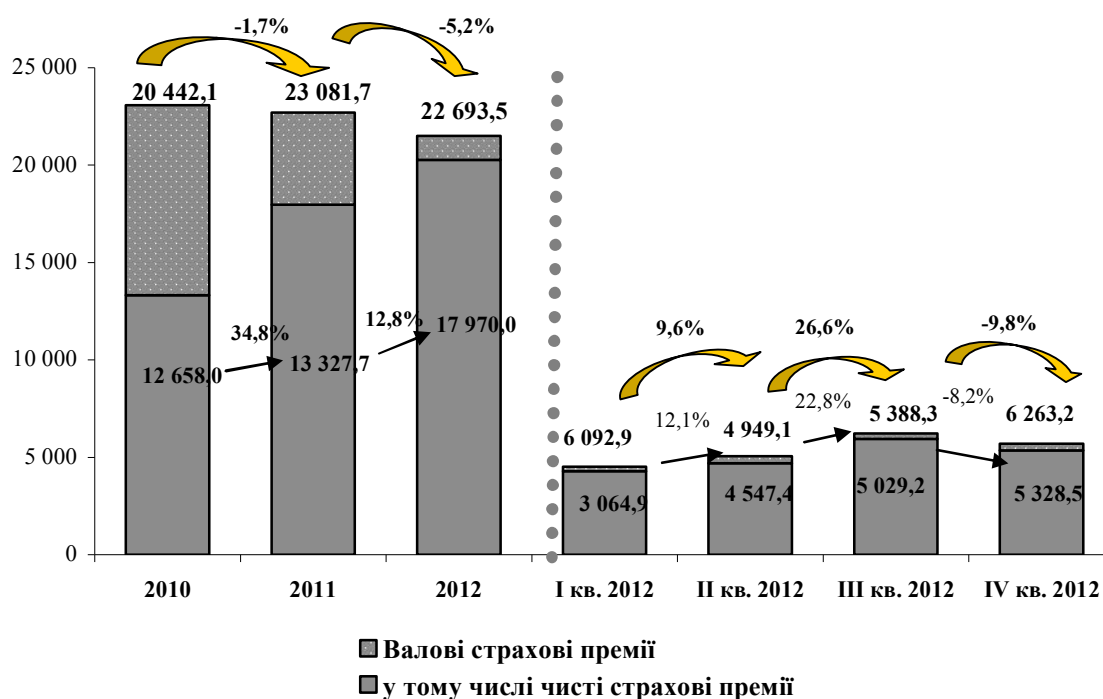

Рис. 1. Динаміка страхових премій за 2010 – 2012 рр. (млн. грн.)

Так, обсяги валових страхових премій за 2012 рік зменшилися порівняно з 2011 роком на 5,2%, при цьому чисті страхові премії збільшилися на 12,8%. Зростання обсягу чистих страхових премій протягом 2012 року пов'язане зі збільшенням надходжень чистих страхових платежів за такими видами особистого страхування: страхування життя, медичного страхування, страхування відповідальності перед третіми особами, страхування від нещасних випадків та страхування кредитів. Така тенденція зумовлена здебільшого введенням нових податкових правил, згідно з якими суттєво обмежено можливості суб'єктів господарювання і страховиків використовувати операції зі страхування з метою оптимізації оподаткування.

Концентрація страхового ринку за надходженнями валових страхових премій станом на 31.12.2012 представлена в таблиці 3.

Таблиця 3

Концентрація страхового ринку за 2012 рік

Перші (Тор)	страхування "Life"		страхування "non-Life"		
	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Кількість СК, які більше 50% страхових премій отримали від перестраховальників
Тор 3	795,6	44,0	2 131,1	9,9	0
Тор 10	1 635,7	90,4	6 160,5	28,6	0
Тор 20	1 771,9	97,9	10 061,4	46,8	1
Тор 50	1 809,5	100,0	15 238,0	70,8	2
Тор 100	x	x	18 136,1	84,3	2
Тор 200	x	x	19 567,1	91,0	3
Всього по ринку	1809,5	100	21 508,2	100,0	4

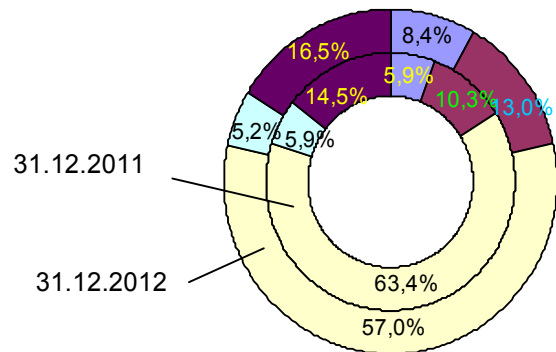
Можна констатувати, що незважаючи на значну кількість компаній, фактично на страховому ринку основну частку валових страхових премій – 91,0% – акумулюють 200 СК "non-Life" (56,8% всіх СК "non-Life") та 97,9% – 20 СК "Life" (32,3% всіх СК "Life").

Страхові премії за видами страхування за 2011 – 2012 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 4 та на рис. 2, 3, 4.

Таблиця 4

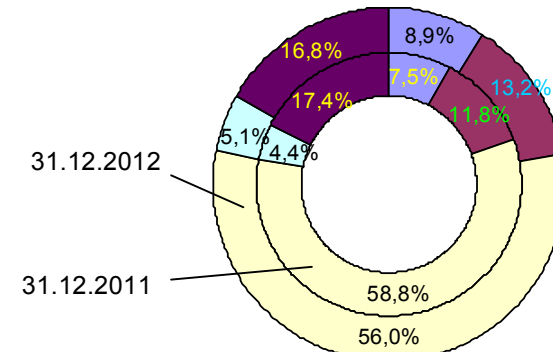
Страхові премії за видами страхування за 2011 – 2012 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові премії, млн. грн.				Структура страхових премій				Темпи приросту страхових премій	
	Валові		Чисті		Структура валових страхових премій		Структура чистих страхових премій		валових премій	чистих премій
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2012/ 2011	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Страховання життя	1 346,4	1 809,5	1 346,30	1 809,5	5,9%	8,4%	7,5%	8,9%	34,4%	34,4%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	21 347,1	19 698,7	16 623,70	18 468,0	94,1%	91,6%	92,5%	91,1%	-7,7%	11,1%
Добровільне особисте страхування	2 329,1	2 791,8	2 122,80	2 670,7	10,3%	13,0%	11,8%	13,2%	19,9%	25,8%
Добровільне майнове страхування	14 388,3	12 253,6	10 573,40	11 360,1	63,4%	57,0%	58,8%	56,0%	-14,8%	7,4%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	2 856,5	2 263,0	2 008,30	2 098,4	12,6%	10,5%	11,2%	10,3%	-20,8%	4,5%
Добровільне страхування відповідальності	1 329,3	1 113,4	798,7	1 032,7	5,9%	5,2%	4,4%	5,1%	-16,2%	29,3%
Недержавне обов'язкове страхування	3 295,8	3 540,0	3 124,40	3 404,5	14,5%	16,5%	17,4%	16,8%	7,4%	9,0%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	2 609,9	2 752,7	2 531,90	2 695,1	11,5%	12,8%	14,1%	13,3%	5,5%	6,4%
Державне обов'язкове страхування	4,5	0,0	4,5	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	-100,0%	0,0%
ВСЬОГО (всі види страхування)	22 693,5	21 508,2	17 970,00	20 277,5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-5,2%	12,8%

- Страховання життя
- Добровільне особисте страхування
- Добровільне майнове страхування
- Добровільне страхування відповідальності
- Недержавне обов'язкове страхування

Рис. 2. Структура валових страхових премій станом на 31.12.2011 та 31.12.2012

- Страховання життя
- Добровільне особисте страхування
- Добровільне майнове страхування
- Добровільне страхування відповідальності
- Недержавне обов'язкове страхування

Рис. 3. Структура чистих страхових премій станом на 31.12.2011 та 31.12.2012

Структура валових та чистих страхових премій за 2011-2012 рр. представлена в таблиці 5.

Таблиця 5

Структура валових та чистих страхових премій за 2011-2012 рр.

Види страхування	Страхові премії		Страхові премії		Темпи приросту страхових премій	
	Валові	Чисті	Валові	Чисті	валових премій	чистих премій
	2011		2012		2012/ 2011	
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%	%
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	6 153,1	5 658,1	6 252,1	5 050,7	1,6%	-10,7%
Страхування майна	3 298,8	2 229,9	2 821,9	2 606,6	-14,5%	16,9%
Страхування фінансових ризиків	2 856,5	2 008,3	1 939,4	1 830,1	-32,1%	-8,9%
Страхування від вогневих ризиків	2 439,1	1 827,6	2 263,0	2 098,4	-7,2%	14,8%
Страхування життя	1 346,4	1 346,3	1 809,5	1 809,5	34,4%	34,4%
Медичне страхування	1 165,4	1 087,7	1 322,1	1 280,1	13,4%	17,7%
Страхування вантажів та багажу	1 497,1	924,6	1 060,2	948,7	-29,2%	2,6%
Страхування відповідальності перед третіми особами	1 197,9	680,7	1 012,2	940,3	-15,5%	38,1%
Страхування від нещасних випадків	672,9	561,6	826,6	756,4	22,8%	34,7%
Страхування кредитів	469,6	334,6	518,3	498,0	10,4%	48,8%
Страхування медичних витрат	304,2	288,1	324,9	317,9	6,8%	10,3%
Авіаційне страхування	260,4	200,5	309,8	255,3	19,0%	27,3%
Страхування від нещасних випадків на транспорті	148,7	139,9	157,8	148,7	6,2%	6,3%
Інші види страхування	883,3	682,2	890,4	1 736,9	0,8%	154,6%
Всього	22 693,5	17 970,0	21 508,2	20 277,5	-5,2%	12,8%

Рис. 4. Структура чистих страхових премій за видами страхування станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

У структурі чистих страхових премій станом на 31.12.2012 найбільша питома вага традиційно належить таким видам страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 5 050,7 млн. грн. (або 25%) (станом на 31.12.2011 даний показник становив 5 658,1 млн. грн. (або 32%)); страхування майна – 2 606,6 млн. грн. (або 13%) (станом на 31.12.2011 – 2 229,9 млн. грн. (або 12%)); страхування фінансових ризиків – 2 098,4 млн. грн. (або 10%) (станом на 31.12.2011 – 2 008,3 млн. грн. (або 11%)); страхування від вогневих ризиків – 1 344,1 млн. грн. (або 9%) (станом на 31.12.2011 – 1 827,6 млн. грн. (або 10%)); страхування життя – 1 809,5 млн. грн. (або 9%) (станом на 31.12.2011 – 1 346,3 млн. грн. (або 7%)); медичне страхування – 1 280,1 млн. грн. (або 6%) (станом на 31.12.2011 – 1 087,7 млн. грн. (або 6%)).

Страхові виплати/відшкодування

Розмір валових страхових виплат за 2012 рік становив **5 151,0 млн. грн.**, у тому числі з видів страхування, інших, ніж страхування життя – **5 068,4 млн. грн.** (або 98,5%), зі страхування життя – **82,1 млн. грн.** (або 1,5%).

Обсяг **чистих страхових виплат** за 2012 рік становив **4 970,0 млн. грн.** та збільшився порівняно з 2011 роком на 5,8%.

Обсяги валових та чистих страхових виплат у 2012 році несуттєво збільшилися в порівнянні з 2011 роком (див. рис. 5).

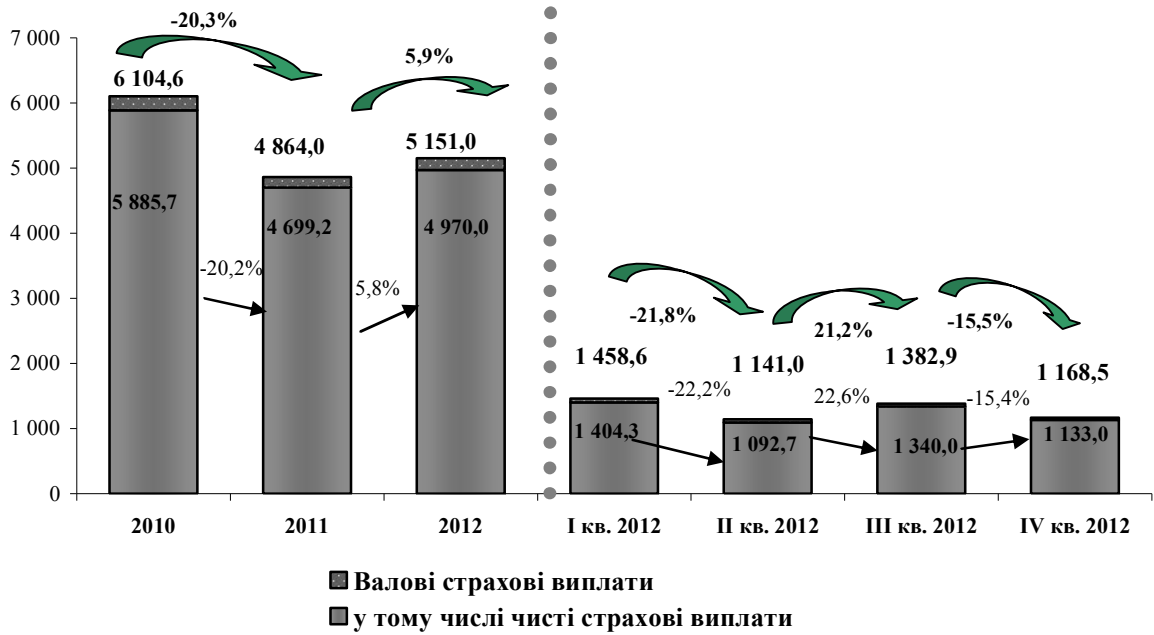

Рис. 5. Динаміка страхових виплат за 2010 – 2012 рр. (млн. грн.)

Так, валові страхові виплати за 2012 рік збільшилися на 5,9% (до **5 151,0 млн. грн.**) порівняно з 2011 роком, чисті страхові виплати збільшилися на 5,8% і становили 4 970,0 млн. грн. Збільшення страхових виплат може розглядатися як позитивна ознака.

Страхові виплати в розрізі видів страхування за 2011 – 2012 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 6 та на рис. 6, 7, 8.

Таблиця 6

Страхові виплати за видами страхування за 2011 – 2012 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові виплати, млн. грн.				Структура страхових виплат				Темпи приросту страхових виплат	
	Валові		Чисті		Структура валових виплат		Структура чистих виплат		Валових виплат	Чистих виплат
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2012/ 2011	2011
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страховання життя	70,6	82,1	70,6	82,1	1,5%	1,6%	1,5%	1,7%	16,2%	16,2%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	4 793,4	5 068,8	4 628,6	3 779,5	98,5%	98,4%	98,5%	76,0%	5,7%	-18,3%
Добровільне особисте страхування	928,1	1 113,5	928,1	1 113,0	19,1%	21,6%	19,8%	22,4%	20,0%	19,9%
Добровільне майнове страхування	2 747,9	2 857,7	2 592,6	2 136,6	56,5%	55,5%	55,2%	43,0%	4,0%	-17,6%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	827,6	565,4	801,1	438,0	17,0%	11,0%	17,0%	8,8%	-31,7%	-45,3%
Добровільне страхування відповідальності	32,1	41,1	31,8	40,8	0,7%	0,8%	0,7%	0,8%	27,9%	28,4%
Недержавне обов'язкове страхування	1 081,1	1 056,1	1 071,9	1 054,5	22,2%	20,5%	22,8%	21,2%	-2,3%	-1,6%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	1 016,0	1 039,6	1 012,4	1 038,3	20,9%	20,2%	21,5%	20,9%	2,3%	2,6%
Державне обов'язкове страхування	4,3	0,4	4,3	0,4	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
ВСЬОГО (всі види страхування)	4 864,0	5 151,0	4 699,2	4 970,0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	5,9%	5,8%

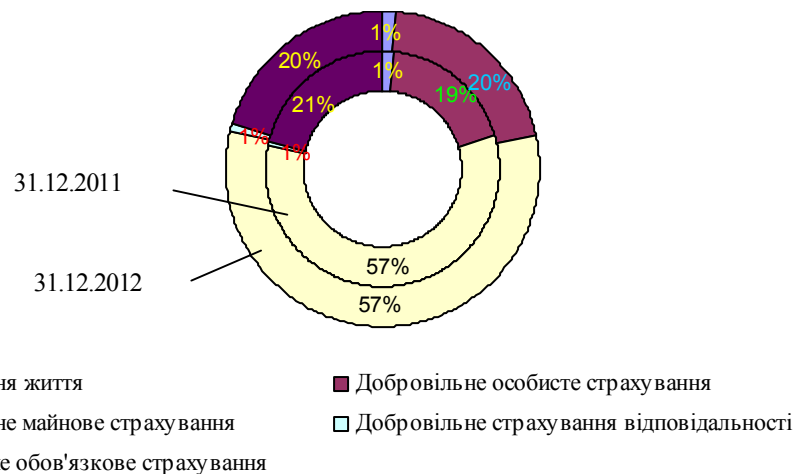

Рис. 6. Структура валових страхових виплат станом на 31.12.2011 та 31.12.2012

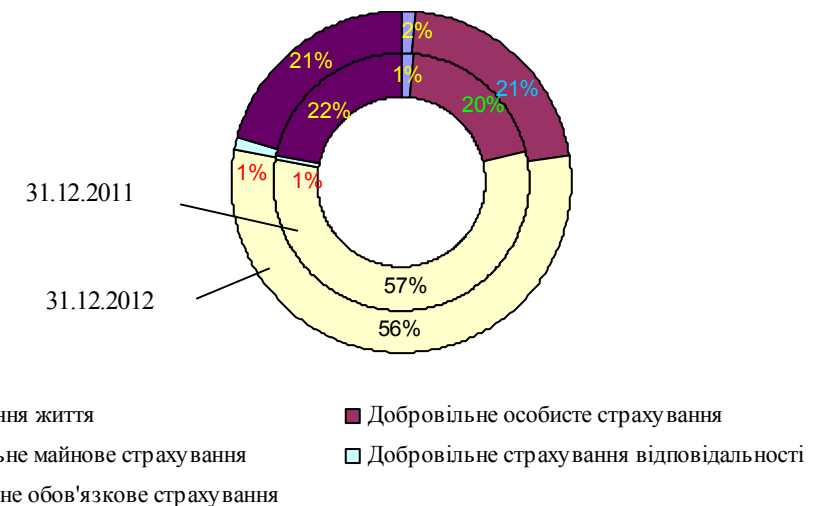

Рис. 7. Структура чистих страхових виплат станом на 31.12.2011 та 31.12.2012

Структура валових та чистих страхових виплат за 2011-2012 рр. представлена в таблиці 7.

Таблиця 7

Структура валових та чистих страхових виплат за 2011-2012 рр.

Види страхування	Страхові виплати		Страхові виплати		Темпи приросту страхових виплат	
	Валові	Чисті	Валові	Чисті	валових виплат	чистих виплат
	2011		2012		2012/ 2011	
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%	%
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	2 398,40	2 345,50	2 516,4	2 478,5	4,9%	5,7%
Страхування фінансових ризиків	827,6	801,1	565,4	438,0	-31,7%	-45,3%
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	752,4	752,4	901,0	900,8	19,7%	19,7%
Страхування кредитів	168,5	159,2	163,9	163,9	-2,7%	3,0%
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	258,1	193,8	144,1	143,0	-44,2%	-26,2%
Страхування майна	102,9	102,7	408,9	399,8	297,4%	289,2%
Страхування медичних витрат	70,6	70,6	120,6	120,5	70,8%	70,7%
Страхування життя	49,7	46,9	82,1	82,1	65,1%	75,0%
Інші види страхування	235,9	227,1	248,7	243,5	5,4%	7,2%
Всього	4 864,00	4 699,20	5 151,0	4 970,0	5,9%	5,8%

Структуру страхових виплат (відшкодувань) за мінусом частки страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами, за видами страхування за 2012 рік зображено на рис. 8.

Зростання обсягів валових та чистих страхових виплат у 2012 році відбулося за рахунок таких видів страхування, як страхування майна, страхування медичних витрат, страхування життя.

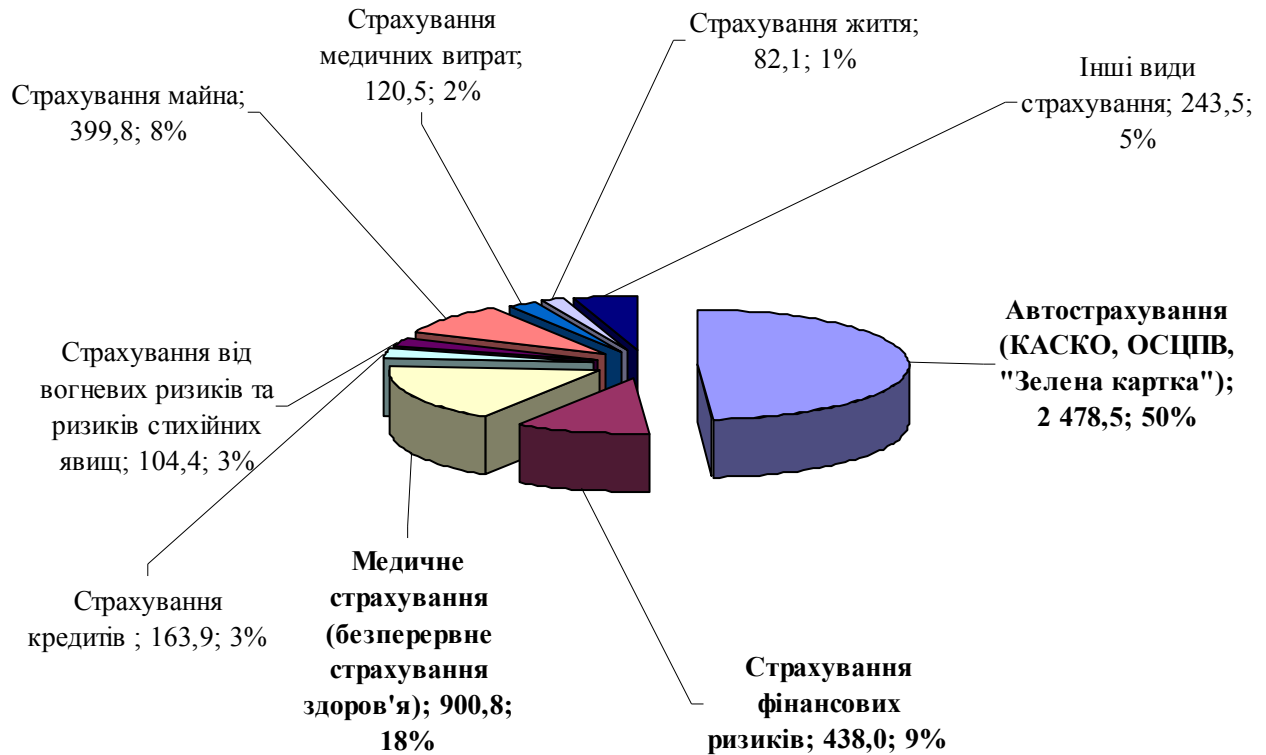

Рис. 8. Структура чистих страхових виплат за видами страхування станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

У структурі чистих страхових виплат станом на 31.12.2012 найбільша питома вага страхових виплат припадає на такі види страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 2 478,5 млн. грн. (або 50%) (станом на 31.12.2011 даний показник становив 2 345,5 млн. грн. (або 50%)); частка медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) становить 900,8 млн. грн. (або 18%) (станом на 31.12.2011 – 752,4 млн. грн. (або 16%)); страхування фінансових ризиків – 438,0 млн. грн. (або 9%) (станом на 31.12.2011 – 801,1 млн. грн. (або 17%)).

Рівень страхових виплат за видами страхування

Рівень валових страхових виплат (відношення валових страхових виплат до валових страхових премій) станом на 31.12.2012 становив 23,9% (таблиця 8). Високий рівень валових страхових виплат (більше 20%) спостерігався за такими видами страхування: добровільне особисте страхування – 41,7% (станом на 31.12.2011 – 39,8%), недержавне обов'язкове страхування – 31,0% (станом на 31.12.2011 – 32,8%).

Рівень страхових виплат за видами страхування

Види страхування	Рівень страхових виплат			
	валових виплат		чистих виплат	
	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012
1	2	3	4	5
Страхування життя	5,2%	4,5%	5,2%	4,5%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	22,5%	25,7%	27,8%	20,5%
Добровільне особисте страхування	39,8%	39,9%	43,7%	41,7%
Добровільне майнове страхування	19,1%	23,3%	24,5%	18,8%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	29,0%	25,0%	39,9%	20,9%
Добровільне страхування відповідальності	2,4%	3,7%	4,0%	4,0%
Недержавне обов'язкове страхування	32,8%	29,8%	34,3%	31,0%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	38,9%	37,8%	40,0%	38,5%
Державне обов'язкове страхування	94,4%	0,0%	94,4%	0,0%
ВСЬОГО (всі види страхування)	21,4%	23,9%	26,2%	24,5%

Рівень чистих страхових виплат (відношення чистих страхових виплат до чистих страхових премій) станом на 31.12.2012 становив 24,5% (станом на 31.12.2011 – 26,2%). Високий рівень чистих страхових виплат станом на 31.12.2012 спостерігався за видами добровільного особистого страхування – 41,7%, зі страхування фінансових ризиків – 20,9%, з обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 38,5%, а також з добровільного майнового страхування – 18,8%.

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за 2012 рік у порівнянні з 2011 роком наведено в таблиці 9.

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за 2011–2012 рр.

Види страхування	Чисті страхові виплати		Рівень чистих страхових виплат	
	2011 (млн. грн.)	2012 (млн. грн.)	Станом на 31.12.2011 (%)	Станом на 31.12.2012 (%)
1	2	3	4	5
Страхування наземного транспорту ("КАСКО")	1 333,10	1 440,2	42,6%	41,2%
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ)	916,2	953,5	40,9%	39,6%
Страхування фінансових ризиків	801,1	438,0	39,9%	19,4%
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	752,4	900,8	69,2%	68,1%
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	159,2	143,0	8,7%	7,4%
Страхування медичних витрат	102,7	120,5	35,6%	37,1%
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка"	96,2	84,8	33,1%	24,4%
Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації	48,4	40,7	24,2%	12,8%
Страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	46,9	163,9	14,0%	31,6%
Страхування здоров'я на випадок хвороби	34,4	16,1	18,5%	18,2%
Добровільне страхування цивільно-правової відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	15,8	2,7	22,0%	0,9%
Інші види страхування	392,9	-467,2	6,2%	7,3%

Високий рівень чистих виплат залишається у страхуванні наземного транспорту (41,2%), ОСЦПВ (39,6%), медичне страхування (68,1%). Водночас, у 2012 році істотно зменшився рівень виплат зі страхування фінансових ризиків (до 19,4%), страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів за додатковими договорами (до 24,4%). При цьому рівень чистих страхових виплат зріс більше ніж удвічі за видами страхування кредитів (до 31,6%).

Страхування фізичних осіб

Від страхувальників-фізичних осіб за 2012 рік надійшло **8 900,3 млн. грн.** валових страхових премій, що на 19,0% більше, ніж за 2011 рік.

Структура валових страхових премій, які надійшли від фізичних осіб за 2012 рік, має такий вигляд:

7 232,7 млн. грн. – за видами страхування, іншими, ніж страхування життя (на 15,5% більше, ніж за 2011 рік);

1 667,6 млн. грн. – за видом страхування життя (на 41,0% більше, ніж за 2011 рік).

Страхові виплати страхувальникам-фізичним особам за 2012 рік становили **2 469,8 млн. грн.** (47,9% від загальних валових виплат), що на 11,7% менше, ніж за відповідний період 2011 року.

Рівень страхових виплат фізичним особам (відношення страхових виплат до страхових премій) станом на 31.12.2012 становив 27,1%, що на 1,9 в. п. менше, ніж станом на 31.12.2011 (див. рис. 9).

Рис. 9. Динаміка страхових платежів, виплат та рівня страхових виплат у секторі страхування фізичних осіб за 2009 – 2012 рр., (млн. грн.)

Структура страхових платежів та страхових виплат при страхуванні фізичних осіб станом на 31.12.2012 має такий вигляд:

– від страхування наземного транспорту (КАСКО) надійшло **2 255,9 млн. грн.** (або **25,3%** всіх страхових премій від громадян), що на 27,1 млн. грн. (або на 1,2%) менше в порівнянні з відповідною датою 2011 року; **22,3%** всіх страхових премій від громадян становили премії від страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **1 980,7 млн. грн.**, що на 105,8 млн. грн. (або на 5,6%) більше в порівнянні з відповідною датою 2011 року; від страхування життя надійшло **1 667,6 млн. грн.** (або **18,7%** всіх страхових премій від громадян), що на 484,8 млн. грн. (або на 41,0%) більше в порівнянні з відповідною датою 2011 року; від медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) – **606,9 млн. грн.** (або **6,8%** всіх страхових премій від громадян), що на 135,1 млн. грн. (або на 28,6%) більше в порівнянні з відповідною датою

2011 року; від страхування від нещасних випадків – **683,4 млн. грн.** (або **7,7%** всіх страхових премій від громадян), що на 229,1 млн. грн. (або на 50,4%) більше в порівнянні з відповідною датою 2011 року;

– основна частина страхових виплат (**39,0%**) здійснена за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО) – **963,8 млн. грн.**, що на 44,5 млн. грн. (або на 4,8%) менше в порівнянні з відповідною датою 2011 року; **29,5%** страхових виплат здійснено за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) і становить **729,5 млн. грн.**, що на 28,3 млн. грн. (або на 4,0%) більше в порівнянні з відповідною датою 2011 року; за медичним страхуванням фізичним особам було виплачено **411,8 млн. грн.** (або **16,7%** від загального розміру страхових виплат/відшкодувань страхувальникам-фізичним особам), що на 134,3 млн. грн. (або на 48,4%) більше в порівнянні з відповідною датою 2011 року.

Рівень страхових виплат за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО), укладеними зі страхувальниками – фізичними особами, станом на 31.12.2012 становив 42,7%, за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 36,8%, за медичним страхуванням – 67,9%.

Кількість укладених договорів страхування з фізичними особами за підсумками 2012 рік зазнала, зокрема, таких змін:

– кількість укладених договорів страхування обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті зменшилася на 445,6 тис. одиниць (до 138 109,0 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2011;

– кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків збільшилася на 1 597,1 тис. одиниць (до 8 670,4 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2011;

– кількість укладених договорів за ризиковими видами страхування зменшилася на 441 611,0 тис. одиниць (до 167 570,8 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2011;

– кількість укладених договорів страхування життя зменшилася на 609,2 тис. одиниць (до 949,0 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2011.

Отже, обсяг страхових премій від фізичних осіб за результатами 2012 року (8 900,3 млн. грн.) збільшився на 19,0% у порівнянні з відповідним показником 2011 року. За результатами 2012 року з'явилася тенденція щодо збільшення обсягу страхових виплат фізичним особам.

Основні показники автострахування

Динаміка основних показників страхування автотранспорту – страхування наземного транспорту (КАСКО), страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) та страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних

транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка" – наведена в таблиці 10.

Таблиця 10

**Динаміка основних показників автострахування
за 2011–2012 рр.**

Вид страхування	Валові страхові премії		Валові страхові виплати		Рівень валових страхових виплат		Темпи приросту	
	2011	2012	2011	2012	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Валові страхові премії	Валові страхові виплати
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%	%	2012/ 2011	
Страхування наземного транспорту (КАСКО)	3 543,2	3 499,4	1 382,40	1 476,8	39,0%	42,2%	-1,2%	6,8%
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)	2 310,3	2 405,1	916,8	953,8	39,7%	39,7%	4,1%	4,0%
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка"	299,6	347,5	99,2	85,8	33,1%	24,7%	16,0%	-13,5%
Всього	6 153,1	6 252,1	2 398,40	2 516,4	39,0%	40,2%	1,6%	4,9%

Згідно з даними таблиці 10, станом на 31.12.2012 обсяг валових страхових премій з автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») зріс на 1,6%, обсяг валових страхових виплат збільшився на 4,9%. При цьому частка валових страхових премій та валових страхових виплат страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) в автострахуванні становила 38,5% та 37,9% (відповідно).

Надходження валових страхових премій при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за 2012 рік зменшилося на 1,2% у порівнянні з 2011 роком і становило **3 499,4 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) обсяг валових страхових премій збільшився на 4,1% і становив **2 405,1 млн. грн.** Валові страхові виплати по обов'язковому страхуванню цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка" за 2012 рік зменшилися на 13,5% і становили **85,8 млн. грн.**

Обсяг валових страхових виплат при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за 2012 рік становив **1 476,8 млн. грн.**, що на 6,8% більше, ніж за 2011 рік; обсяг валових страхових виплат при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) становив **953,8 млн. грн.**, що на 4,0% більше, ніж за 2011 рік.

Структура валових страхових платежів та валових страхових виплат у секторі автострахування представлена на рисунках 10, 11.

Рис. 10. Структура страхових платежів у секторі автострахування станом на 31.12.2011 та 31.12.2012

Рис. 11. Структура страхових виплат у секторі автострахування станом на 31.12.2011 та 31.12.2012

За 2012 рік на 113,1 тис. одиниць (або на 1,4%) зменшилася кількість укладених договорів страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – до 8 127,1 тис. одиниць.

Рівень валових страхових виплат зі страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 31.12.2012 становив 42,2% (станом на 31.12.2011 – 39,0%),

при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) залишився незмінним – 39,7%.

За підсумками 2012 року:

– при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових премій становив **3 243,2 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **2 355,6 млн. грн.**;

– при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових виплат становив **1 440,2 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **953,5 млн. грн.**

Страховання життя

Валові страхові платежі (премії, внески) при страхуванні життя за 2012 рік становили **1 809,5 млн. грн.**, що на **34,4%** більше, ніж за 2011 рік (за 2011 р. – 1 346,4 млн. грн.).

Структура надходжень валових страхових платежів (премій, внесків) за 2012 рік:

1 667,6 млн. грн. (або 92,2%), що надійшли від фізичних осіб;

141,9 млн. грн. (або 7,8%), що надійшли від юридичних осіб.

За 2012 рік кількість застрахованих фізичних осіб становила 1 347 765 фізичних осіб. Станом на 31.12.2012 застраховано 4 161 995 фізичних осіб.

Обсяг валових страхових виплат із страхування життя за 2012 рік становив **82,1 млн. грн.¹**, що на 16,2% більше в порівнянні з відповідним періодом 2011 року.

Структура валових страхових премій та виплат із страхування життя зображена на рисунках 12 та 13.

¹ Включаючи страхові виплати у вигляді ануїтетів.

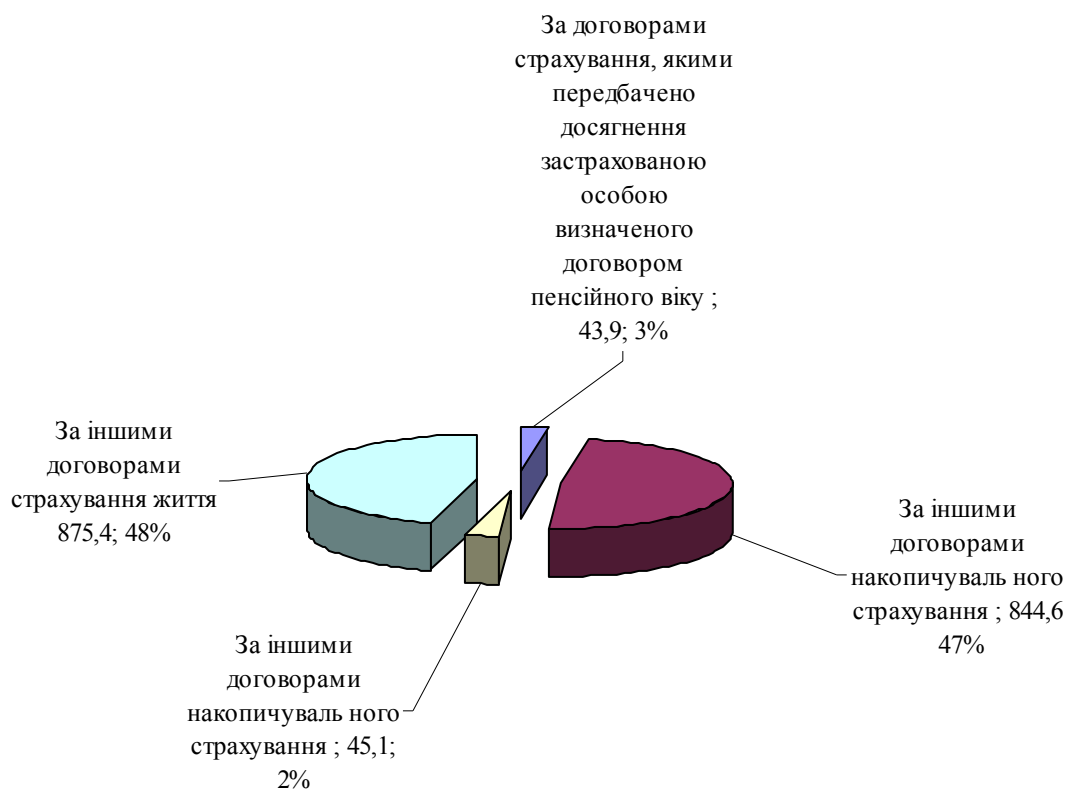

Рис 12. Структура валових страхових премій із страхування життя станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

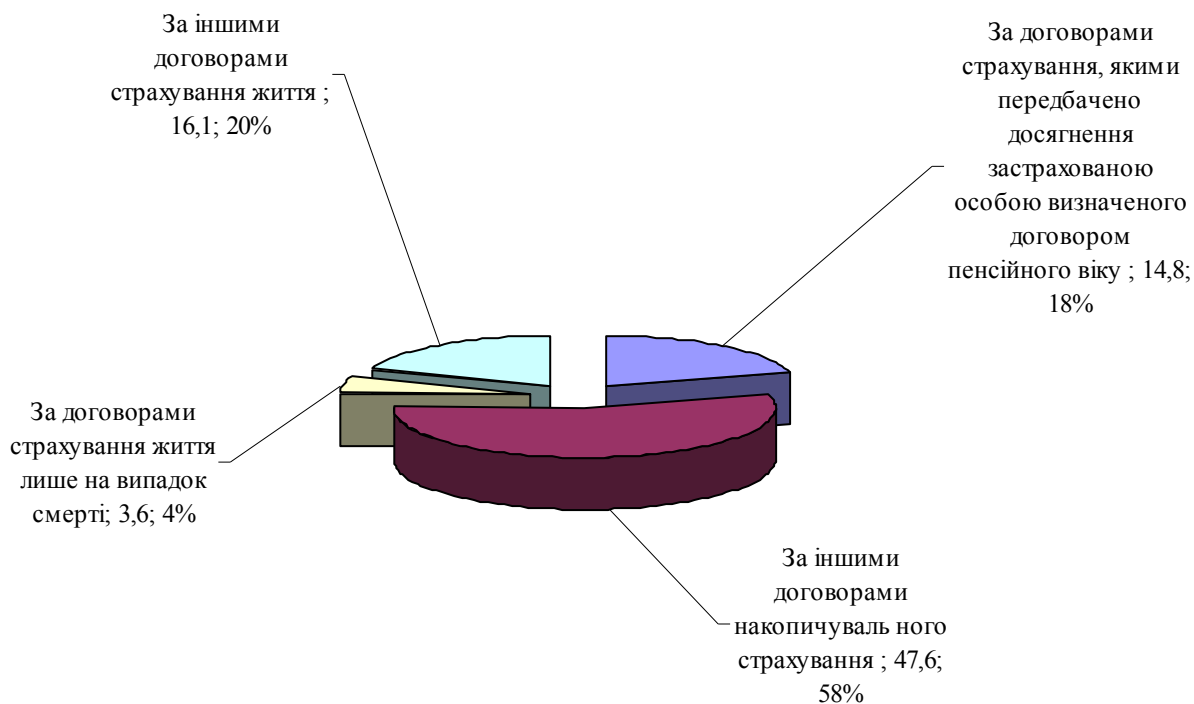

Рис 13. Структура валових страхових виплат із страхування життя станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

Обсяги надходжень валових страхових платежів та валових страхових виплат зі страхування життя за 2009 – 2012 рр. зображено на рис. 14.

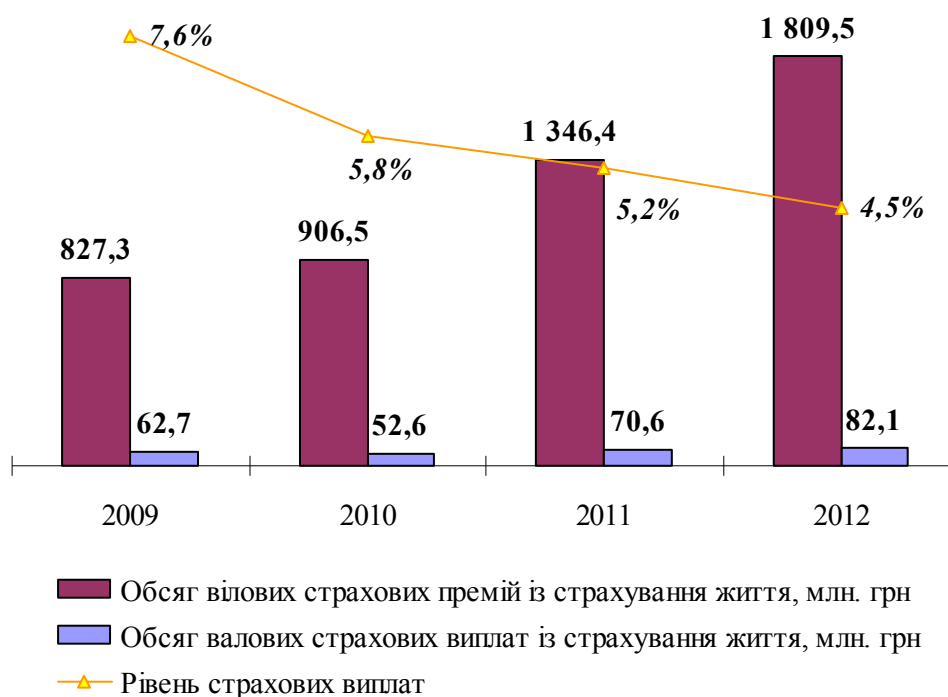

Рис. 14. Динаміка страхових премій та страхових виплат із страхування життя за 2009– 2012 рр. (млн. грн.)

За 2012 рік величина зміни резервів із страхування життя становила 581,6 млн. грн. (таблиця 11). 8 СК "Life" за підсумками 2012 року отримали від'ємне значення показника величини зміни резервів із страхування життя, що пов'язано з достроковим розірванням договорів страхування. Приріст резервів із страхування життя у двох страхових компаніях "Life" за результатами 2012 року становив 169,5 та 102,2 млн. грн. (29,1%, та 17,6% від загального приросту резервів відповідно¹).

¹ Від'ємні значення приросту резервів із страхування життя при розрахунку часток не використовувались.

Зміна резервів із страхування життя за 2011–2012 рр.

Показники	2011	2012	Темпи приросту
	млн. грн.	млн. грн.	2012/ 2011
Величина зміни резервів із страхування життя, у тому числі, яка відповідає:	486,5	581,6	19,6%
інвестиційним доходам, що застосовуються для розрахунку страхових тарифів;	69,5	89,9	29,3%
індексації розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за офіційним індексом інфляції;	32	39,1	22,3%
частині інвестиційного доходу від розміщення коштів резервів із страхування життя, що залишилась після передбачених статтею 9 Закону України "Про страхування" обов'язкових відрахувань в математичні резерви та вирахувань витрат страховика на ведення справи;	72,4	118,1	63,1%
загальному обсягу збільшення розмірів страхових сум та (або) страхових виплат (бонусів), які визначено за іншими фінансовими результатами діяльності згідно з договорами страхування, що передбачають участь страхувальника у інвестиційному доході страховика;	8,9	12,0	34,9%
величині зміни розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за договорами страхування, грошові зобов'язання за якими визначено у вільноконвертованій валюті або розрахункових величинах.	0,1	1,1	1045,9%

Перестраховування

За договорами перестраховування ризиків за 2012 рік українські страховики (цеденти, перестраховальники) сплатили часток страхових премій **2 552,8 млн. грн.** (за 2011 р. – 5 906,2 млн. грн.) (рис. 15), з яких:

- перестраховикам-нерезидентам – **1 292,0 млн. грн.** (за 2011 р. – 1 182,7 млн. грн.);
- перестраховикам-резидентам – **1 230,8 млн. грн.** (за 2011 р. – 4 723,5 млн. грн.).

Загальна сума часток страхових виплат, компенсованих перестраховиками, становила **537,8 млн. грн.** (за 2011 р. – 731,6 млн. грн.), в тому числі компенсовано:

- перестраховиками-нерезидентами – **356,7 млн. грн.** (за 2011 р. – 566,8 млн. грн.);
- перестраховиками-резидентами – **181,1 млн. грн.** (за 2011 р. – 164,8 млн. грн.).

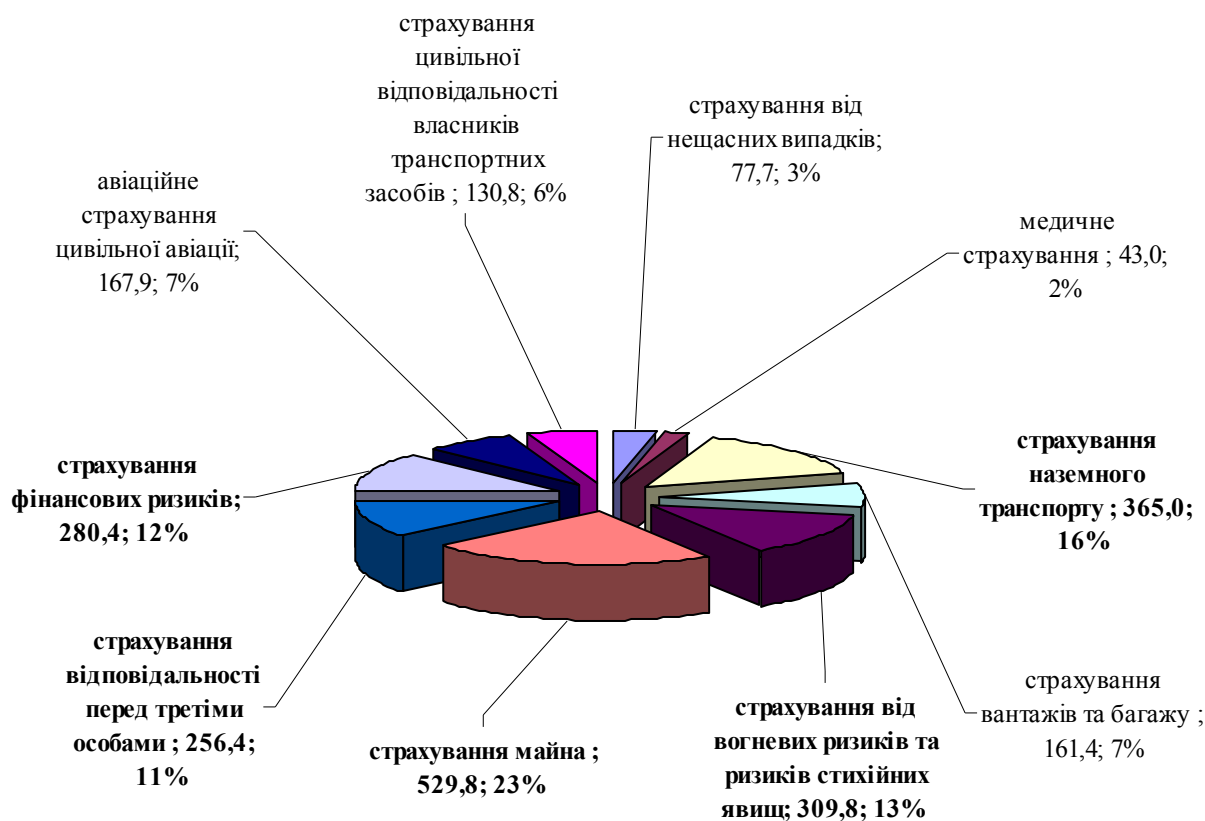

Рис. 15. Структура вихідного перестраховання за видами страхування станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

У структурі вихідного перестраховання станом на 31.12.2012 найбільше сплачено часток страхових премій за такими видами страхування, як: страхування майна – 529,8 млн. грн. (або 23%) (станом на 31.12.2011 – 1 398,3 млн. грн. (або 24%)); страхування наземного транспорту – 365,0 млн. грн. (або 16%) (станом на 31.12.2011 – 531,9 млн. грн. (або 9%)); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – 309,8 млн. грн. (або 13%) (станом на 31.12.2011 – 776,9 млн. грн. (або 13%)); страхування вантажів та багажу – 161,4 млн. грн. (або 7%) (станом на 31.12.2011 – 626,8 млн. грн. (або 11%)) страхування фінансових ризиків – 280,4 млн. грн. (або 12%) (станом на 31.12.2011 – 936,2 млн. грн. (або 16%)).

У співвідношенні до валових страхових премій частка вихідного перестраховання станом на 31.12.2012 становила 11,7% (станом на 31.12.2011 – 26,0%) (рис. 16). У 2012 році вперше за останні кілька років істотно змінилося співвідношення між внутрішнім та зовнішнім вихідним перестрахованням: за рахунок різкого зменшення обсягів перестраховання з резидентами таке співвідношення у 2012 році склало 48,2% на 50,6% проти 80% на 20% у 2011 році (рис. 17).

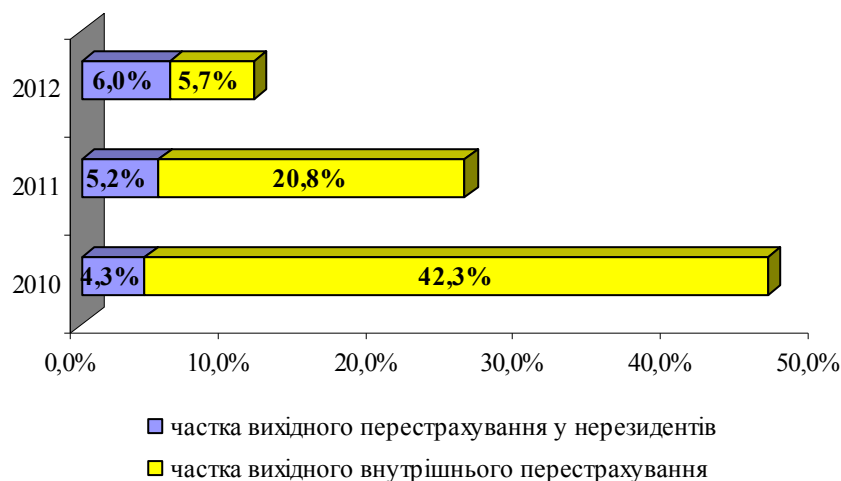

Рис. 16. Частки вихідного перестраховання у співвідношенні до валових страхових премій за 2010 – 2012 рр.

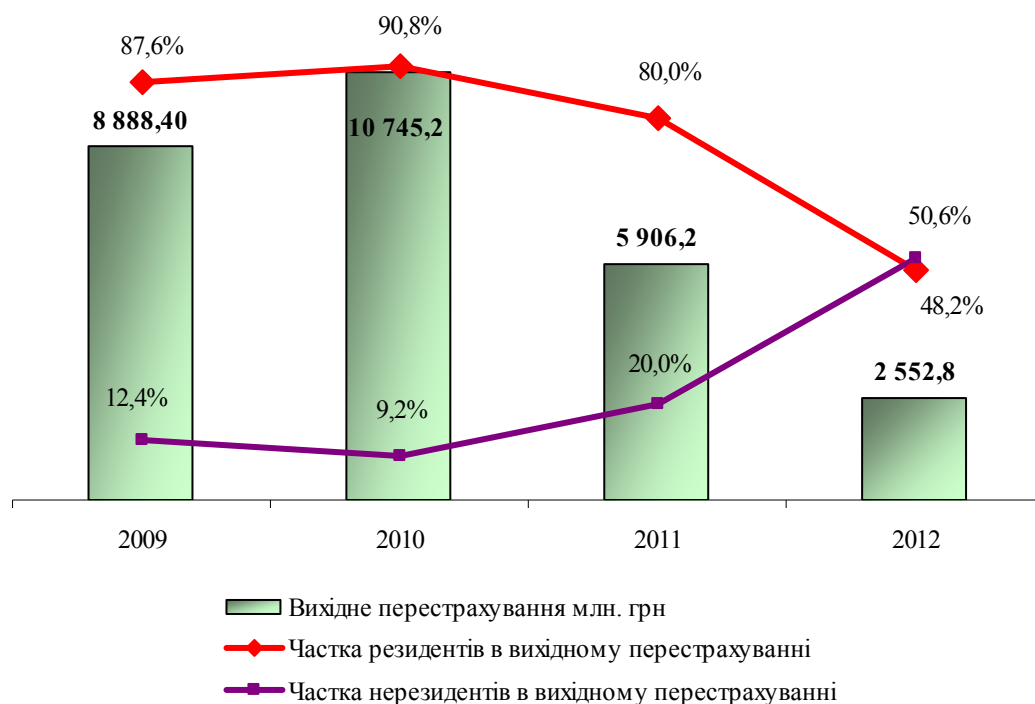

Рис. 17. Співвідношення часток резидентів та нерезидентів у вихідному перестрахованні у 2009-2012 рр.

На рис. 18 представлено структуру перестраховання ризиків у нерезидентів за 2012 рік. Від загальної суми сплачених часток страхових премій на перестраховання нерезидентам (1 292,0 млн. грн.) найбільше сплачено до Російської Федерації – 20% (або 250,6 млн. грн.), Великобританії – 19% (або 251,1 млн. грн.) та Німеччини – 18% (або 219,7 млн. грн.).

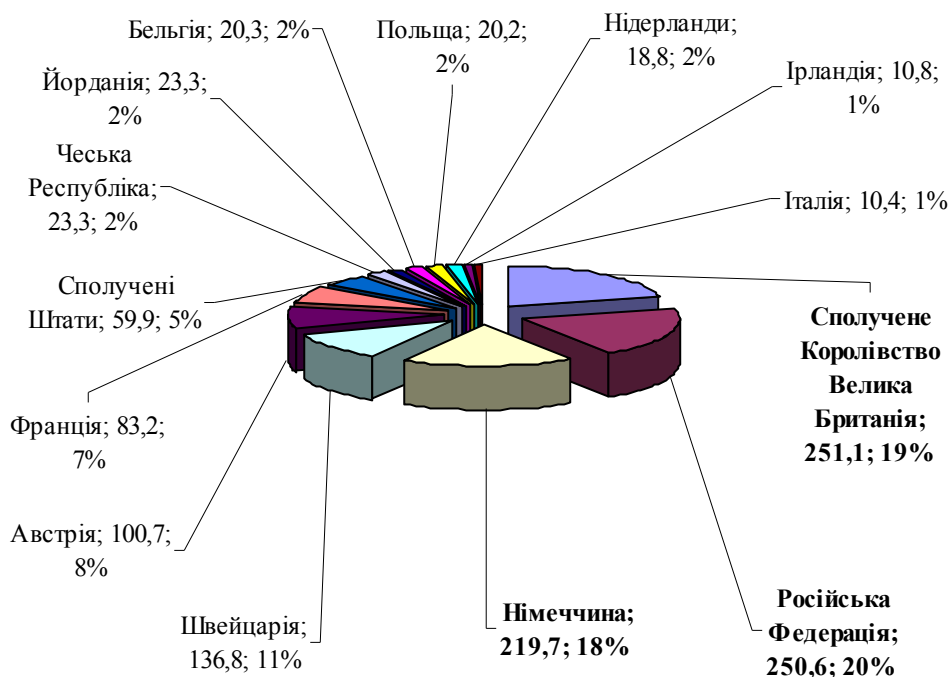

Рис. 18. Частка страхових платежів, яка належить перестраховику-нерезиденту, станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

Активи страховиків та сформовані страхові резерви

Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2009 – 2012 рр. зображена на рис. 19.

Рис. 19. Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2009–2012 рр. (млн. грн.)

Станом на 31.12.2012 обсяг загальних активів страховиків становив 56 225 млн. грн., що на 16,8% більше в порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2011. Величина активів, визначених ст. 31 Закону України «Про страхування», збільшилася на **70,5%** (до 48 832 млн. грн.) відповідно.

Розміщення страхових резервів здійснюється згідно зі статтею 31 Закону України «Про страхування», де визначено перелік активів за відповідними категоріями.

Станом на 31.12.2012 обсяг активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів¹, становив **48 832 млн. грн.** (майже вдвічі більше, ніж на відповідну дату 2011 року), які в розмірі **13 073 млн. грн.** використано з метою представлення коштів страхових резервів.

Структура активів страхових компаній, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів (таблиця 12) станом на 31.12.2012 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2011 мала такі зміни:

- на 17 336,2 млн. грн. (майже вдвічі) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення акціями, і становив 29 865,2 млн. грн. (або 61,2% від загального обсягу активів);
- на 1 162,4 млн. грн. (або на 80,3% збільшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 2 609,9 (або 5,3% від загального обсягу активів);
- на 921,0 млн. грн. (або на 11,9%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладами (депозитами), і становив 8 746,1 млн. грн. (або 17,9% від загального обсягу активів);
- на 615,1 млн. грн. (або на 77,7%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків-нерезидентів, і становив 1 406,2 млн. грн. (або 3% від загального обсягу активів).

У структурі активів, якими представлені **технічні резерви та резерви зі страхування життя** (таблиця 13), станом на 31.12.2012 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2011 відбулися такі зміни:

- на 939,7 млн. грн. (або на 76,4%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 2 168,4 (або 16,6% від загального обсягу активів);
- на 418,0 млн. грн. (або на 7,8%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 5 750,6 млн. грн. (або 44,0% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- вдвічі збільшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків-нерезидентів, і становив 1 215,1 млн. грн. (або 9,3% від загального обсягу активів);

¹ - відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування».

- на 246,0 млн. грн. (або на 18,2%) зменшився обсяг коштів, дозволених для представлення акціями, і становив 1 107,4 млн. грн. (або 8,5% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя).

У структурі активів, якими представлені **технічні резерви** (таблиця 14), станом на 31.12.2012 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2011 відбулися такі зміни:

- на 429,7 млн. грн. (вдвічі) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 829,5 млн. грн. (або 8,5% від загального обсягу активів);
- на 365,9 млн. грн. (або на 8,9%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 4 464,3 млн. грн. (або 45,5% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 626,4 млн. грн. (або на 125%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків-нерезидентів, і становив 1 127,6 млн. грн. (або 11,5% від загального обсягу активів);
- на 172,7 млн. грн. (або на 14,6%) зменшився обсяг коштів, дозволених для представлення акціями, і становив 1 012,4 млн. грн. (або 10,3% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя).

У структурі активів, якими представлені **резерви зі страхування життя** (таблиця 15), станом на 31.12.2012 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.2011 відбулися такі зміни:

- на 52,1 млн. грн. (або на 4,2%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 1 286,3 млн. грн. (або 39,5% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);
- на 509,7 млн. грн. (або на 61,5%) збільшився обсяг коштів, вкладених у цінні папери, що емітуються державою, і становив 1 338,9 млн. грн. (або 41,1% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);
- на 73,2 млн. грн. (або на 43,5%) зменшився обсяг коштів, вкладених в акції, і становив 95,1 млн. грн. (або 2,9% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя).

На рис. 20 відображена структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»).

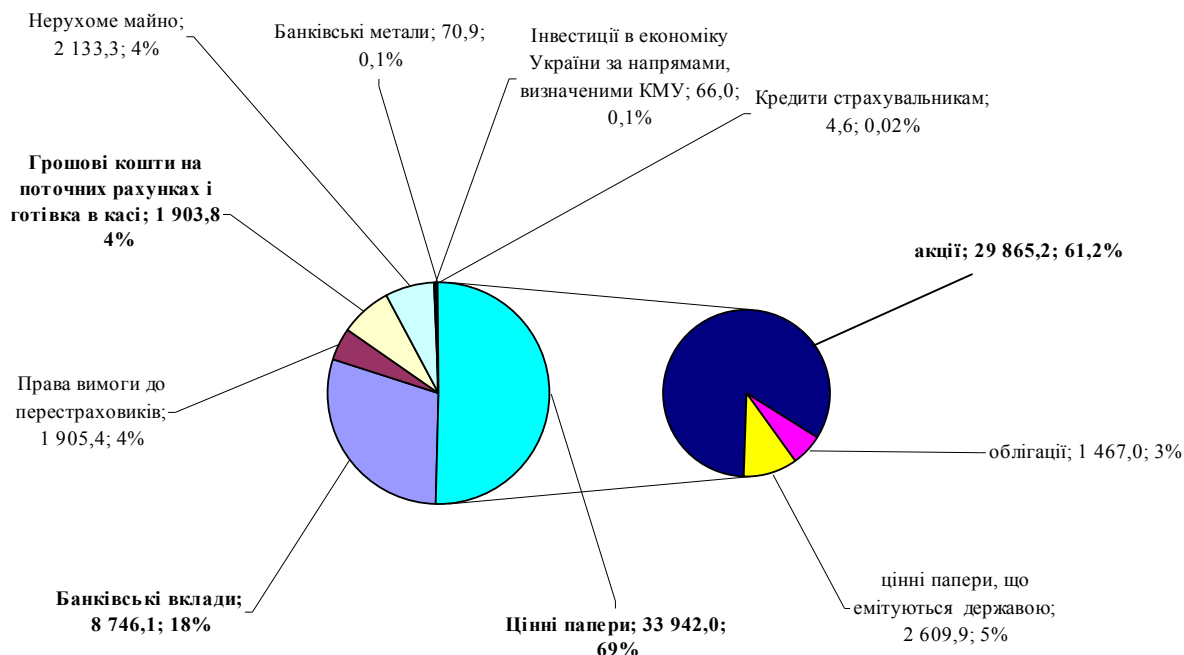

Рис. 20. Структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»), станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

На рис. 21 зображена структура активів, якими представлено кошти страхових резервів станом на 31.12.2012.

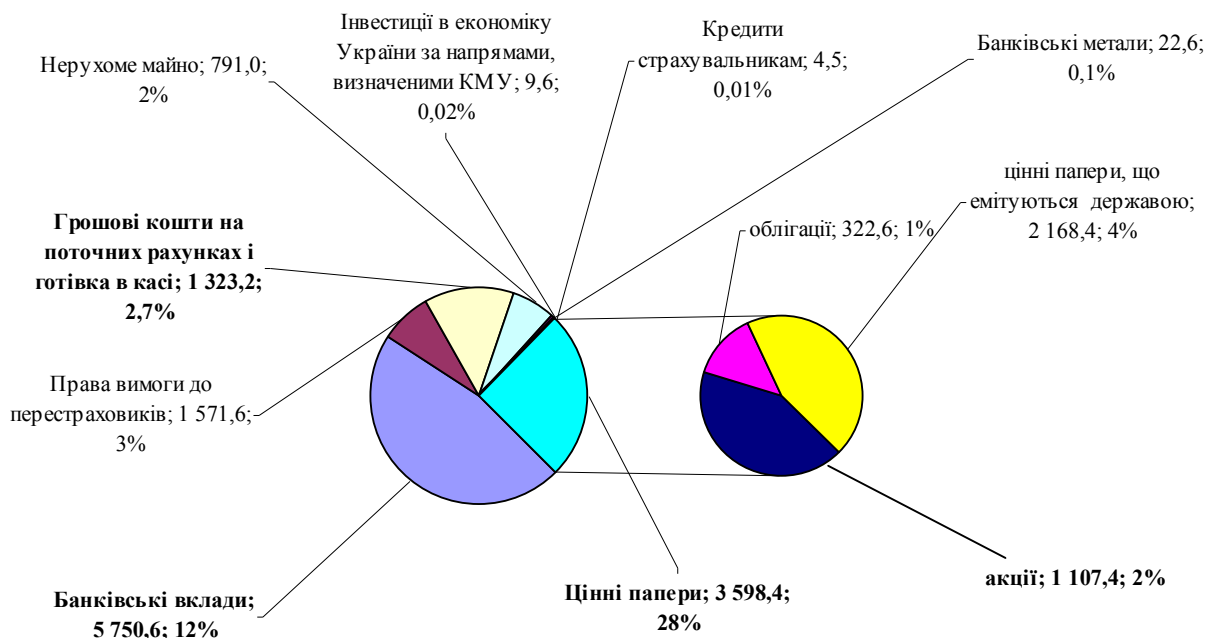

Рис. 21. Структура активів, якими представлено кошти страхових резервів, станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

Збільшення обсягів активів, визначених законодавством категорій (ст. 31 Закону „Про страхування”) відбулося за рахунок того, що страховики збільшили обсяги операцій з цінними паперами (акціями, облігаціями та

державними цінними паперами). При цьому для представлення коштів страхових резервів у 2012 році, як і раніше, страховики тяжіли до використання банківських депозитів, коштів на розрахункових рахунках та державних цінних паперів.

Активи страхових компаній

	Активи страховиків			
	млн. грн.		Структура активів	
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012
Загальні активи по балансу	48 122,7	56 224,7	X	X
<i>Категорія активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Активи, визначені ст.31 Закону України «Про страхування», у тому числі:	28 642,4	48 831,5	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	2 073,1	1 889,3	7,2%	3,9%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	218,3	181,9	0,8%	0,4%
2) банківські вклади (депозити)	7 819,1	8 746,1	27,3%	17,9%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 858,5	1 671,0	6,5%	3,4%
3) банківські метали	70,5	70,9	0,2%	0,1%
4) нерухоме майно	2 054,0	2 133,3	7,2%	4,4%
5) акції	12 529,0	29 865,2	43,7%	61,2%
6) облігації	780,3	1 467,0	2,7%	3,0%
7) іпотечні сертифікати	95,9	127,3	0,3%	0,3%
8) цінні папери, що емітуються державою	1 447,5	2 609,9	5,1%	5,3%
9) права вимоги до перестраховиків	1 647,3	1 905,4	5,8%	3,9%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	791,1	1 406,2	2,8%	2,9%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України *	77,6	66,0	0,3%	0,1%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	72,3	63,0	0,3%	0,1%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	2,6	0,3	0,01%	0,001%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	2,7	2,7	0,0%	0,01%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,6	0,02%	0,01%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,2	0,1	0,0%	0,0002%
13) готівка в касі	43,2	14,5	0,1%	0,03%

* - Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1211 «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів».

Розміщення коштів технічних резервів та резервів зі страхування життя

	Страхові резерви			
	млн. грн.		Структура активів	
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012
Сформовані страхові резерви	11 179,3	12 577,6	X	X
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя, у тому числі:	11 600,6	13 072,6	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 445,8	1 311,4	12,5%	10,0%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	110,6	81,7	1,0%	0,6%
2) банківські вклади (депозити)	5 332,6	5 750,6	46,0%	44,0%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 240,4	1 138,4	10,7%	8,7%
3) банківські метали	46,2	22,6	0,4%	0,2%
4) нерухоме майно	739,4	791,0	6,4%	6,1%
5) акції	1 353,4	1 107,4	11,7%	8,5%
6) облигації	261,3	322,6	2,3%	2,5%
7) іпотечні сертифікати	0,0	1,1	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	1 229,0	2 168,4	10,6%	16,6%
9) права вимоги до перестраховиків	1 165,6	1 571,6	10,0%	12,0%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	590,8	1 215,1	5,1%	9,3%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	10,2	9,6	0,1%	0,1%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	7,9	7,3	0,1%	0,1%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,7	0,3	0,0%	0,002%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,6	2,0	0,0%	0,02%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,5	0,0%	0,03%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,2	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	12,4	11,7	0,1%	0,1%

Розміщення коштів технічних резервів страхових компаній

	<i>Технічні резерви</i>			
	<i>млн. грн.</i>		<i>Структура активів</i>	
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012
Сформовані страхові резерви	11 179,3	13 072,6	100%	100%
- у тому числі технічні резерви	8 515,5	9 355,0	76,2%	71,6%
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви, у тому числі:	8 911,8	9 812,5	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 325,7	1 186,4	14,9%	12,1%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	94,7	67,2	1,1%	0,7%
2) банківські вклади (депозити)	4 098,4	4 464,3	46,0%	45,5%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	470,7	558,5	5,3%	5,7%
3) банківські метали	25,1	2,5	0,3%	0,0%
4) нерухоме майно	590,8	644,1	6,6%	6,6%
5) акції	1 185,1	1 012,4	13,3%	10,3%
6) облігації	197,6	176,3	2,2%	1,8%
7) іпотечні сертифікати	0,0	1,1	0,0%	0,01%
8) цінні папери, що емітуються державою	399,8	829,5	4,5%	8,5%
9) права вимоги до перестраховиків	1 076,0	1 484,1	12,1%	15,1%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	501,2	1 127,6	5,6%	11,5%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	0,8	0,0	0,0%	0,0%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	0,6	0,0	0,0%	0,0%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,3	0,0	0,0%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	12,3	11,7	0,1%	0,1%

Розміщення коштів резервів зі страхування життя

	Резерви зі страхування життя			
	млн. грн.		Структура активів	
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012
Сформовані страхові резерви	11 179,3	13 072,6	100%	100%
- у тому числі резерви зі страхування життя	2 663,8	3 222,6	23,8%	24,7%
<i>Категорії активів, визначені статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені резерви зі страхування життя, у тому числі:	2 688,8	3 260,1	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	120,1	125,1	4,5%	3,8%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	15,9	14,4	0,6%	0,4%
2) банківські вклади (депозити)	1 234,2	1 286,3	45,9%	39,5%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	769,7	579,9	28,6%	17,8%
3) банківські метали	21,1	20,0	0,8%	0,6%
4) нерухоме майно	148,5	146,9	5,5%	4,5%
5) акції	168,3	95,1	6,3%	2,9%
6) облігації	63,7	146,2	2,4%	4,5%
7) іпотечні сертифікати	0,0	0,0	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	829,2	1 338,9	30,8%	41,1%
9) права вимоги до перестраховиків	89,7	87,5	3,3%	2,7%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	89,6	87,4	3,3%	2,7%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	9,4	9,6	0,3%	0,3%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	7,3	7,3	0,3%	0,2%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,4	0,3	0,02%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,6	2,0	0,1%	0,1%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,5	0,17%	0,1%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	0,1	0,0	0,0%	0,0%

**Директор департаменту розвитку
ринків фінансових послуг та
фінансового моніторингу**

С.О. Кузьменко